

LÁZEŇSKÉ LISTY

L u h a ě o v i c e

Založeny 1909

29. října 2009

číslo 7

ročník XIII

Cena 10 Kč

LUHAČOVSKÉ LISTY LÁZEŇSKÉ

100. výročí vydání prvního čísla

Vanda Hybnerová
by se ráda vrátila
k pohybovému divadlu
str. 3

Milí čtenáři,

přestože již ke slovu přišly rukavice, čepice a šály, lázeňští hosté i návštěvníci Luhačovic využívají na lavičkách v parku mírně hřejivých paprsků slunce a kochají se všemi podzimními barvami, jimiž se rozehrálo zdejší údolí. I když agáve vzaly za vděk halou Vincentky, palmy se přestěhovaly do skleníku a džbán odstrojen opustil své výsadní stanoviště, skromné macešky těší na záhonech kolemjdoucí...

Vaše redakce

Slova moudrých

Obdivujeme lidi pro jejich sílu, ale těžíme z jejich slabostí.

Oscar Wilde

Zatrženo

✓ **Koncertní pátky v LH Palace** (19.30) pokračují také v listopadu: 6. Cimbálová muzika Strýci, 13. Pod střechami Paříže, 20. Rendez-vous s múzou a 27. Houslová show J. Erlebacha

✓ **Listopadové zájezdy za kulturu** do Zlína: čtvrtek 5. Hudba slavných romantiků – Filharmonie B. Martinů, středa 11. muzikál Eva tropí hloupostí – Městské divadlo Zlín a čtvrtek 26. Tance minulého století – Filharmonie B. Martinů

✓ **Oslavy 100 let Sokola v Luhačovicích** zahájí v sobotu 14. listopadu v MěDK Elektra (ve 14 hod.) slavnostní akademie a vyvrcholí (v 19.30) koncertem O. Havelky a Melody Makers, stejnojmennou výstavou v Galerii Elektra od 10. do 30. listopadu a 3denním festiválem Sokolka žije (5. až 7. listopadu) v místní sokolovně

✓ **V pátek 4. prosince** proběhne rozsvícení vánočního stromu s jarmarkem, kulturním programem a ohňostrojem na náměstí před radnicí

✓ **Adventně vyzdobená Vincentka** nabídne ve středu 9. prosince od 14 do 16 hod. ukázky lidového řemesla a v 19.30 koncert Dětského národopisného souboru Skoronice a Varmužovy cimbálové muziky

Lázně zůstávají v dobré společnosti

Jak je již pravidelným čtenářům Lázeňských listů známo, Lázně Luhačovice, a. s., se letos v dubnu již pošesté umístily ve vrcholovém žebříčku **100 obdivovaných firem České republiky**. Od letošního podzimu ke všem diplomům, jež zdobí recepce našich předních hotelů, přibude ještě další. **Sdružení CZECH TOP 100**, které je vyhlášovatelem prestižní ankety, uspořádalo totiž 29. září t. r. právě na půdě Lázní Luhačovice, a. s., setkání osobností **CZECH TOP 100 REGION** a při této příležitosti vyhlásilo výsledky ankety o nejúspěšnější firmy regionu ve Zlínském kraji. A tak předseda představenstva a generální ředitel Lázní Luhačovice, a. s., Ing. Josef Krůžela, CSc., převzal společně se zástupci dalších 4 oceněných firem (PSG International Zlín, Barum Continental Otrokovice, TON Bystřice pod Hostýnem a SWS Slušovice) diplom

Generální ředitel Lázní Luhačovice, a. s., Ing. Josef Krůžela, CSc., (vlevo) s předsedou Sdružení CZECH TOP 100 Ing. Janem Stružem při setkání v Luhačovicích

se zněním: **Lázně Luhačovice, a. s., patří podle žebříčku CZECH TOP 100 dlouhodobě mezi nejvýznamnější firmy v kraji Zlínském.** Jistě ne bez významu bylo, že uvedené společenské setkání zástupců významných firem, představitelů Zlínského kraje, města Luhačovice, vedení

Sdružení CZECH TOP 100 a čestným hostem byl i prof. František Janouch, světový odborník na jadernou energetiku, se mohlo uskutečnit v kongresovém sále, jenž hostil společně s dalšími prostorami Společenského domu letošní setkání 27 ministrů EU.

LL

Zvýšení atraktivit Luhačovic v kongresové turistice

Slavnostní vyhlášení výsledků celostátního kola soutěže Vesnice roku 2009, kterou vyhláší Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo zemědělství ČR, Spolek pro obnovu venkova ČR a Svaz měst a obcí ČR ad., proběhlo během XVII. mezinárodního festivalu dětských folklorních souborů 12. září v Luhačovicích. Zúčastnilo se ho kromě obou ministrů a představitelů vyhlášovatelů také všech 13 starostů obcí, které zvítězily v I. regionálním kole soutěže z celkových 325 soutěžících obcí. Absolutním vítězem se stala obec Tučín z Přerovska se 450 obyvateli, která si prvenství zasloužila za bohatou činnost svých spolků a získala tak 2milionovou dotaci. Ministru pro místní rozvoj Ing. Rostislavu Vondruškovi jsem po krátké tiskové konferenci v salonku Společenského domu, jež následovala po vyhlášení vítězů, položila několik otázek.

■ **Jaká je spojitost mezi vyhlášením soutěže Vesnice roku a folklorním festivalem, který je pořádán v Luhačovicích?**

Je to první ročník, kdy se festival spojil s vyhlášením Vesnice roku a teprve vyhodnotíme pro a proti tohoto spojení. Pro účastníky festivalu je to však jednoznačně plus, protože kromě toho, že se dozvědí, kdo zvítězil v celostátním kole soutěže, tak mají odpoledne plné pěkného programu folklorních souborů. A myslím si, že pro Luhačovice je to určitě dobře.

■ **Byla vítězná vesnice taky vaším favoritem?**

Přišel jsem až ke konečnému výsledku, nebyl jsem členem komise a viděl jsem to poprvé, když jsem rozlepoval obálku.

Mým osobním favoritem byla obec, která se umístila na 3. místě. (Obec Žernov na Královéhradecku – pozn. M. K.). Hlavní sláva pro vítěze bude probíhat do konce října, kdy se bude ve vítězné obci konat oslava vítězství, na které se naše ministerstvo bude podílet. Datum ještě není určeno, ale bude to do 31. října.

■ **Znáte Luhačovice, nebo jste tu poprvé?**

Nejsem tu poprvé, byl jsem zde před 2-3 lety na krátkém lázeňském pobytu se svou ženou. Bydleli jsme týden v lázeňském hotelu Jurkovičův dům.

(Pokračování na str. 4)

Voda jako prvek v krajině je nádherná

Vyhlášení vítězů Vesnice roku 2009 byl osobně přítomen také ministr zemědělství Ing. Jakub Šebesta, jehož ministerstvo je spoluorganizátorem soutěže. Po skončení tiskové konference jsem jej na terase Společenského domu krátce před odjezdem požádala o rozhovor.

■ Před chvílí jste mj. uvedl, že vítězi soutěže jsou obyvatelé vesnic.

Nevím, zda to pochopí ti, kdo nežijí na vesnici. Já si velice vážím toho, že samospráva a státní infrastruktury takovou soutěž podporují a že jí dávají řád a pomáhají jí. To je fajn, ale hlavní je, že to je zásluhou obyvatel dané obce. Podíváme-li se na obce, nejen které zvítězily, soutěžily a jsou hezké, tak to nespočívá jen ve vybudování komunikace, která se zaplatí z prostředků státu nebo samosprávy, ale v tom, jak je každý domeček vyšperkovaný, namalován, má předzahrádku, zkrátka, jak se každý snaží. Jsem přesvědčen, že 80 % investice je v lidském nadšení, práci lidí, kteří to chtějí mít hezké. Proto považuji soutěž za skvělou, soutěžení nás žene kupředu. Nechci tím ale podcenit význam toho, že to někdo organizuje, že tomu dává řád, to je rovněž důležité. A i peníze, které obec dostane, jsou také hybným motorem. Dovedete si jistě představit, obzvláště v těchto krajích, jak budou lidé pyšní a budou nosit furiantsky hlavu nahoru a dají si ceduli Vesnice roku.

■ Letos získala tento titul již 15. obec, která se jeho prostřednictvím může propagovat v republice a zároveň oceněné obce získávají jednou za 2 roky možnost se prezentovat

také v Bruselu. Kromě publicity v tuzemsku mají tak možnost i mezinárodního zviditelnění.

Zcela jistě, dneska v rámci společnosti, ve kterém žijeme, rozmachu turistického ruchu atd., je nesmírně důležité, aby i obec měla píárko za hranicemi naší země. Přijíždějí k nám turisté, a když obec vejde ve známost, tak jí to pomáhá v dalším rozvoji. Ohlédneme-li se zpět, když se budovaly třeba vinařské stezky, což je něco obdobného na podporu turistického ruchu v regionu, kde je víno, tak Jihomoravský kraj byl před 3 lety v našem turismu na 6. místě a loni už byl na 2. místě. Jsem přesvědčen, že to je zásluhou převážně těch stezek, turista totiž přijede do kraje, do obce, když je tam něco, co ho zajímá. A když obec bude, nejen v téhle soutěži, hezká, tak tam turisté budou jezdit. Proto je i propagace v zahraničí velmi důležitá.

■ Na tiskové konferenci bylo řečeno, že inspirace byla v Rakousku.

Faktem je, že za poslední roky industrializace naší vesnice došlo k velké devastaci, bylo to vedeno ne zrovna správným směrem. Vnímáme to také v zemědělství, protože i zemědělci se vytlačili, vybudovala se střediska za obcemi a dnes se stále rozdělují programy podpora zemědělství, podpora obcí i venkova. To v Rakousku, kde se máme co učit,

je zemědělec součástí obce a obec je součástí zemědělství. Tady nám ještě mnoho chybí, jestli v tomhle bude inspirace v Rakousku, tak je to jenom dobře.

■ Ke kterému kraji máte vztah? Odkud pocházíte?

Pocházím z Jihomoravského kraje, ale nevztahoval bych to jen na tento kraj. U nás jsou téměř samé roviny, samé vinice, já miluji Valašsko, tady ten kraj, kam velmi rád jezdím. Ale zrovna tak miluji jižní Čechy s rybníky – voda v krajině jako prvek je nádherná, takže jsem rád všude, kde je hezky a hlavně, kde jsou upřímní lidé, kteří svým naturelem patří k tomu kraji. Protože ten kraj netvoří jen reliéf krajiny a to, co

v něm roste, ale lidé, kteří v něm žijí.

■ Znáte Luhačovice? Byl jste tu již někdy třeba na dovolené?

Když se dívám na Jurkovičův dům naproti, tak tady jsem si před 3 lety chtěl vzít týden dovolené, ale bohužel z pracovních důvodů z toho týdne byly jen 3 dny. Luhačovice znám, i když jsem tady delší dobu na dovolené nebyl.

■ A líbilo se vám v něm?

To víte, že se mi tam líbilo. Ale mně se tady líbilo dnes na festivalovém programu, když jsem zde viděl soubory dětí a mladých. To je to, co k venkovu a vesnici patří a je vidět, že to žije. A to je velice hezké.

Marta KOZÁNKOVÁ

Ministr místního rozvoje Rostislav Vondruška blahopřeje Jiřímu Řezníčkovi, (1. vlevo) starostovi obce Tučín, která se stala Vesnicí roku 2009

Ningerovy dny posedmé

Již posedmé se 9. a 10. října uskutečnila v Luhačovicích konference otorinolaryngologů nesoucí název prvního profesora brněnské ORL kliniky Nemocnice u sv. Anny, velkého propagátora luhačovické lázeňské léčby a zakladatele svého času největšího inhalatoria ve střední Evropě prof. MUDr. Františka Ningeru, DrSc.

Odborný program byl rozdělen do 3 bloků, páteční odpoledne bylo věnováno spánkové medicíně, první část sobotního dopoledne poruchám chuti a čichu a na závěr jsme vyslechli blok věnovaný ošetrovatelské péči u ORL onemocnění, pooperační péči a různým sdělením.

Spánkové medicíně se v poslední době věnuje hned několik medicínských oborů (pneumologie, ORL, psychiatrie atd.). Jedná se o poruchy dýchání spojené se spánkem, jejichž příčina je multifaktoriální a je spojena též s vibracemi měkkých tkání v horních dýchacích cestách. Zatímco chrápání (ronchopatie) je spíše kosmetický problém, porucha dýchání ve spánku je již problém zdravotní (sleep apnoe syndrom). Abychom onemocnění, u něhož dochází k obstrukci v dýchacích cestách, mohli klasifikovat, musí docházet k přerušení dýchání ve spánku (apnoe) alespoň na 10 sekund. Lehká porucha pak má

5 apnoí za hodinu, středně těžká 5-15 a těžká až 30. U nemocného dochází ke snížené saturaci krve kyslíkem, zvýšené únavě v průběhu dne, bolestem hlavy, pocitům sucha v ústech, poruchám paměti, potence, častému nočnímu močení, depresivním stavům, zkracuje se průměrná délka života. Onemocnění má i kardiovaskulární důsledky jako pokles

srdeční frekvence a krevního tlaku, snížená kontraktilita myokardu, poruchy srdečního rytmu, častější výskyt infarktu myokardu příp. náhlé smrti a postihuje 31 % mužů a 21 % žen. Největší předpoklady k tomuto onemocnění má obézní muž středního až vyššího věku s obvodem krku větším než 40. V rámci tohoto blo-

ku dále zazněly přednášky, které přinesly přehled přístrojů a řešení, kterými můžeme provádět diferenciální diagnostiku a terapii. První pokus chirurgickou cestou odstranit chrápání byl uskutečněn v r. 1963, od té doby probíhal vývoj různých metod, jak zasáhnout v horních dýchacích cestách, v r. 1991 to nakonec byla radiofrekvenční termoterapie. Cílem byla především eliminace kardiovaskulárních rizik. Vývoj pokračoval také v oblasti různých jazykových implantátů. Např. první operace byla provedena v Plzni v r. 2007. Výsledky jsou však různé. Např. k poklesu intenzity chrápání došlo o 46 %, chirurgická úspěšnost v 38,6 % a zlepšení kvality života ve 14,3 %.

Podobná problematika byla probírána i u dětí, kde příčinou bývá často obstrukce v dýchacích cestách jako např. vychýlení nosní přepážky, vrozené vady, zvětšení krčních a nosních mandlí, včetně jazykové apod. (Pokrač. na str. 4)

VII. Ningerovy dny zahájil (zleva) prof. MUDr. Ivo Šlapák, CSc., přednosta Dětské ORL kliniky FDN Brno, Ing. Josef Krůžela, CSc., generální ředitel, a vedoucí lékař MUDr. Jiří Hnátek Lázní Luhačovice, a. s. Také letos nechyběla vnučka prof. MUDr. Františka Ningeru, DrSc., MUDr. Jana Bušová (v detailu)

Vanda Hybnerová by se ráda vrátila k pohybovému divadlu

Vanda Hybnerová, jež vystoupila se svým mužem Sašou Rašilovem na Divadelních Luhačovicích ve scénickém čtení *O čem sní ženy a o čem sní muži*, poskytla před představením exkluzivní rozhovor pro LL.

■ Čím vás oslovily knížky Olgy Sommerové, z nichž vzniklo dnešní představení?

Jednu knížku jsem dostala paradoxně od muže jako vánoční dárek, nemyslím tím manžela, ale pohlaví, což mě překvapilo, protože jsem se následně setkala s tím, že její knihy nemají mnoho mužských čtenářů. Nejdřív jsem ji odložila a až po nějaké době jsem si uvědomila, že je mi přítomnost jiných žen mého věku příjemná a začala jsem se těmi knížkami zabývat, koupila jsem si 2., 3. a nakonec i 4. díl. A zjistila jsem, že mi jsou knížky blízké a že jsem se ocitla ve věku, kdy děti odrůstají a člověk bilancuje život, a když jsem se ohlížela okolo, tak spousta kolegyně a kamarádek je na tom stejně. Napadlo mě udělat z knížek ženské sedánky, oslovila jsem kolegyně z pražských divadel, jimž jsem dala texty, mohly si je jemně upravit, a pak jsme přizvaly ještě hudebního hosta. Dnešní večer by měl uzavřít naše roční scházení. Můj muž je první muž, který čte mužský příběh, zabývaly jsme se jen 3 knížkami ženských výpovědí, a Saša projevil zájem se toho účastnit, protože se s některými názory, které ti pánové Olze poskytli v rozhovorech, ztotožňuje. A společně se Sylvou Krobovou a Jirkou Reidingerem jsme vymysleli tento komponovaný večer.

■ Po 7letém angažmá v Divadle Labyrint jste zůstala na volné noze. Od té doby hostujete v mnoha pražských divadlech. Cítíte se svobodněji?

Když člověk hned po škole nedostane práci, tak je dost vykořeněný a navázat po delší době je asi problematické. Já jsem měla to štěstí, že mě Jiří Fréhár (režisér a ředitel Realistického divadla Z. Nejedlého 1987-1990 – pozn. M. K.) do angažmá vzal, byla to výborná zkušenost, měla jsem tam několik nádherných rolí, ale už bych do klasického angažmá asi nešla. Vážím si ubíhajícího času a už se mi nechce dělat věci, jež člověk v angažmá nemůže odmítnout. Paradoxně nuceně jsem byla vyslaná na volnou nohu, protože Divadlo Labyrint zaniklo, bylo v rekonstrukci a pak už se tam soubor nevrátil. Já jsem byla na mateřské a ocitla jsem se v uměleckém vakuu, vyřešila jsem to tím, že jsme začali s vlastními projekty. Naštěstí se první představení povedlo, podařilo se druhé a na jejich základě jsem pak měla možnost sebe nabízet dál. A z toho vzešla spolupráce s Divadlem Komédie s Davidem Jařabem a Dušanem Pařízkem, kde mám nádherné herecké příležitosti, kterých si vážím. Pracujeme na smlouvy, člověk má pocit svobody, dostaneme nabídku, co bychom chtěli hrát, buď s tím souhlasíme, nebo

Vanda Hybnerová je velmi obsazovaná herečka

Foto – Marta Kozánková

ne. Tenhle přístup v umělecké práci je pro mě důležitý, protože vedle toho mám možnost dělat na svých věcech. A další štěstí, které mě potkalo, byla spolupráce s Miroslavem Krobem a hostování v Dejvickém divadle, kde hrají v Hamletovi, to jsou šťastné náhody a myslím si, že v naší profesi, i kdyby byl člověk sebetalentovanější, pokud nemá kliku, tak nic nezmuže. Takže já zažívám nyní pomyslný vrchol, mám práci, o které se jiným herečkám ani nesní, tak velké, nádherné role, těžké a různorodé úkoly, které zdolávám, a kromě toho si můžu dovolit dělat projekty jako čtení Olgy Sommerové a chystáme se s mužem, J. Reidingerem a Sylvou dělat pouliční divadlo, vrátit se na začátek, k jemně klaunské tradici.

■ S pantomimou jste začínala u tatináka a nyní zažíváte vrchol v činoherectví, které jste původně ani nechtěla studovat a dělat. Takže návrat?

Můj otec (Mim Boris Hybner – pozn. M. K.) udělal velký festival k 50 letům české pantomimy, od doby, kdy Ladislav Fialka začal hrát v Divadle Na zábradlí. A festival se nesetkal s ohlaselem, jaký od něj táta očekával. V době, kdy jsem dělala amatérskou pantomimu před 20 lety, tak za totality pantomima paradoxně měla daleko větší ohlas, protože v ní byla svoboda. Nebyla tam žádná cenzura, nikdo tomu moc nerozuměl. Bránické divadlo tenkrát sdružovalo soubory, které dál fungují jako např. divadlo Sklep, ze kterého vzešlo několik současných hereckých a režijních hvězd. A nyní pantomima umdlévá, nejsou žádné soubory, jen osamělí solitéři, kteří hledají uplatnění i v činohrách. A já bych se k tomu, co jsme se naučili, a dlužím to i tátovi, ne k čisté pantomimě, ale k pohybovému divadlu, ráda vrátila.

■ Čím vás pantomima vybavila?

Maximálně, protože na divadelní akademii není podobný přístup k práci.

Také v divadlech člověk začíná na roli pracovat od textu, od stolu – a to, jakým způsobem se postava pohybuje a její výrazová, pohybová tvář vychází z každého herce individuálně. Takže pokud není člověk talentově vyloženě nadán, tak je to na jevišti cítit, pak mu postavy splývají a herec se pohybuje tak, jak se pohybuje on sám v civilu, protože nedokáže přemýšlet tělem. A v tomhle jsem měla výhodu, protože mě vždycky bavilo ke každé postavě přistupovat už i tak, jaký má tonus, jaký je to člověk, jak je starý atd. Nejtypičtější jsme to zpracovali v představení, které hrajeme už několik let se Sašou, v Ionescových Židlich, kde hrajeme dva stařečky. Dá se říct, že je to klaunerie, vycházíme z toho, jak jsme nastudovali stáří a staré lidi vůbec.

■ Viděla jsem je před lety s Ivou Janžurovou a Miroslavem Donutilem a jako velká legrace mi to nepřipadalo. Ionesco psal absurdní divadlo.

No, právě, tím, že to je absurdní drama, tak absurdní drama je úhel pohledu, na každou situaci se dá nahlédnout stejně tak tragicky, jako komicky. Takže si myslím, že je to tragikomedie, příběh sám o sobě je smutný, ale záleží na zpracování.

■ Nechtěla byste učit?

Nepřemýšlela jsem o tom, asi bych neměla odvahu někoho přesvědčovat. Setkala jsem se s tím už ve škole, jaký problém je vyučovat herectví. Když je člověk sám dobrý herec, tak většinou učí tím, že se snaží studenty přesvědčit o tom, že by měli hrát jako on. To byli herečtí pedagogové. A když to byli režiséři, tak zase nedokázali herecům pomoci, jak se vyrovnat s postavou. Takže si myslím, že učit herectví v podstatě nejde. Hereckých pedagogů jsme měli hodně a osobnost si každý vytvářel na tom, že dokázal svého kantora pozorovat, ale ve chvíli, kdy ho začal kopírovat, tak to byla slepá ulička. Pro mě byla výhoda, že jsme měli většinou

muže, největší učitel pro mě byl Boris Rösner, který se s námi nemazlil a dal nám základní řemeslnou školu pohybu po jevišti a pomyslné stěny, klasické řemeslo, ale jinak se s tím musí každý poprat sám. Znam spoustu výborných herců, kteří školy nemají a není to znát. Přípravovala jsem před časem dívku ke zkouškám na DAMU a zjistila jsem, že to je velice těžké. Když to není člověk, který by byl naladěný na stejnou vlnu jako já a já mu vnucuji něco, co cítím, co ten člověk vůbec nevnímá nebo to tak necítí, takže jsem z té slečny dělala cvičenou opičku, do které jsem projektovala svůj názor, ale viděla jsem, že ona jen opakuje, co po ní chci, tak se to nepotkává.

■ Jste držitelkou Ceny Thálie, byla jste nominována na Cenu Alfreda Radoka. Udělila byste si obě ceny na místě porot za tyhle role, nebo za nějaké jiné?

Víte, oceňovat herecký výkon je sporné. Když jsem byla nominovaná na Cenu Alfreda Radoka za Petru Kantovou, tak ve stejnou dobu byla nominovaná moje kamarádka Jarka Pokorná, se kterou jsem byla 7 let v angažmá v Labyrintu. Nesmím si jí vážím jako herečky, už je to starší dáma, která dostala po dlouhé době hereckou příležitost v hezké roli. A já jsem si moc přála, aby cenu dali jí, což se také stalo. Protože jsem měla pocit, že pokud by se cena měla dávat, tak za celoživotní pouť divadlem. Ale každý rok se odehraje několik desítek premiér po celé republice a komise nemůže být objektivní, aby vybrala jeden výkon, který byl ten rok nejlepší. Mě to těší, divadlu ocenění pomohlo, protože se o tom napíše v novinách a diváci jsou zvědaví, takže přijdou. Cením si toho, ale není to pro mě meta.

■ A které z rolí vám jsou nejmilejší?

Vždycky je to buď sentimentální vzpomínka na něco, co už není, a ve vzpomínkách role nabobtná do ještě větších dimenzí než v době, kdy se hrála. Mám ráda roli, na které zrovna pracuji. Nejoblíbenější byla Petra Kantová – v inscenaci Hořké slzy Petry von Kantové v režii Davida Jařaba v Divadle Komédie, pak role Helgy, nastudovali jsme Utrpení knížete Stemenhocha Ladislava Klímy, resp. půl Helgy, protože se o roli dělím s Ivanou Uhlířovou. Také mám ráda Ionescovy Židle, což je průběžná role, protože je to společná práce se Sašou. Doufám, že nám představení, i když ho reprizujeme třeba jen 3-4x do roka, vydrží léta. Téma se nás dotýká osobně, promítá se do toho náš soukromý život, je to takový diář, do kterého projektujeme všechno a pak to na jevišti můžeme předávat dál. **Marta KOZÁNKOVÁ**

Praktičtí lékaři pro děti a dorost se radili

XV. luhačovické pediatrické dny na téma Onemocnění zaživacího traktu v pediatrii se uskutečnily 25. až 27. září ve Společenském domě. Přijelo 220 dětských lékařů a 120 zdravotních sester – sekce pro ně proběhla úspěšně již popáté.

Úvodem pozdravil účastníky prorektor MU v Brně doc. JUDr. Jan Svatoň, CSc. Mezi přednášejícími byli hosté ze Slovenska – profesori a docenti z lékařských fakult v Bratislavě a Košicích.

Jak v programu pro lékaře, tak pro zdravotní sestry bylo přednášeno o celiakální spruce neboli celiakii, což je chronické onemocnění sliznice tenkého střeva způsobené přecitlivělostí na lepek nebo gluten (označení pro směs bílkovin obsažené v mnoha druzích obilí). Celiakie má dva vrcholy, kdy nejvíce hrozí toto onemocnění. První je v dětském věku a pak kolem 50 let. Je to po astmatu druhá nejčastější chronická choroba v dětském věku, v ČR ji má jeden člověk ze 200. Onemocnění se projevuje bolestmi břicha, průjmy, hubnutím, únavou. Asi polovina nemocných má postižení mimo zaživací trakt – kožní projevy, poruchy kostí ve smyslu osteoporózy, menší vzrůst, opožděnou

pubertu, postižení jater, kloubní záněty, epilepsii atd. V současné době je jedinou léčbou celiakie celoživotní bezlepková dieta.

V mnoha přednáškách zazněla populární témata, jako jsou Probiotika (mikroorganismy, které aplikovány do zaživacího traktu v přiměřeném množství příznivě ovlivňují zdravotní stav člověka) a Prebiotika (nestavitelná látka, vláknina, která pozitivně působí na růst a aktivitu některých kmenů střevní mikroflóry). Dlouhý potlesk sklídila zajímavě přednesená a výborně připravená přednáška prof. MUDr. J. Kresánka z Bratislavy s tématem Intoxikace u dětí, co všechno mohou děti sníst. Obohacením byly přednášky – studie ohledně nejnovějších poznatků v očkování dívek proti rakovině děložního čípku a v očkování proti rotavirům, které jsou nejčastější příčinou průjmů u dětí.

Na závěr se s účastníky rozloučili odborní garanti kongresu prof. MUDr. Hana

Hrstková, CSc., a prof. MUDr. Jaroslav Slaný, CSc., s pozvánkou na další pediatrické dny od 30. dubna do 2. května 2010.

MUDr. Jana RYDLOVÁ,
vedoucí lékařka Dětských léčen
Lázní Luhačovice, a. s.

Foto – Marta Kozánková

Na XV. luhačovických pediatrických dnech (na snímku jejich zahájení), jež proběhly ve Společenském domě, bylo opět hodně účastníků

Rekonstrukce plovárny

Hned 5 kladívek bylo potřeba při poklepu na základní kámen 9. září pro hejtmana Zlínského kraje Stanislava Mišáka, hejtmana Olomouckého kraje Martina Tesaříka, starostu a místostarostu Luhačovic Františka Hubáčka a Romana Leblocha a generálního ředitele dodavatelské firmy Jana Skořepu, kteří tak symbolicky zahájili rekonstrukci městské plovárny v Luhačovicích. Stávající, již nevyhovující funkcionalistická plovárna v Bílé čtvrti se tak za 13 měsíců při investici 143 mil. Kč (z toho dotace z ROP činí 82 mil. Kč) promění v krytý bazén pro celoroční koupání se zelenou venkovní terasou pro letní slunění. Přestavěný komplex bude tvořit 4dráhový a 25 m dlouhý hlavní bazén, zážitkový bazén s chrličem, masážními tryskami a proudovými atrakcemi, vzduchová masážní lehátka, houpací záliv, dětský bazének, vířivka pro 8 lidí, parní komora. Ve vstupní hale bude občerstvení s propojením na terasy s vodními prvky a hygienické zázemí.

re

Zvýšení atraktivity...

(Pokračování ze str. 1)

■ To jste byli zřejmě na wellness pobytu a hotel jste poznali již v jeho v r. 2002 zrekonstruované podobě.

Ano a při této své nynější návštěvě jsem byl velmi příjemně překvapen, jak je zrekonstruovaný Společenský dům, protože je to krásný kus kongresových prostor. Absolvoval jsem totiž před chvílí jeho krátkou prohlídku a viděl jsem sály a všechny salonky, které jsou velmi pěkné. Myslím si, že to opět zvýší atraktivitu Luhačovic i na poli konferencí, kongresů a seminářů.

■ A zpátky k folkloru. Máte ještě chvilinku a setrváváte na festivalovém programu?

Víte, jsem na cestách od pátečního brzkého rána, od 4 hodin, protože jsem byl ještě na setkání Asociace hejtmánů v sousedním kraji v Trojanovicích u Frenštátu, v noci jsem přijel sem a zase se musím vrátit do Prahy, abych se připravoval na pondělí. Čili se tu zdržím ještě maximálně hodinku a pojedou.

Marta KOZÁNKOVÁ

Ningerovy dny...

(Pokračování ze str. 2)

Kritéria pro hodnocení jsou však odlišná od dospělých. Sobotní program s tématem poruchy chuti a čichu měl rovněž vysokou úroveň, jelikož se ho zúčastnila řada předních odborníků, kteří v této problematice něco znamenají. Mj. zde přednášeli i pracovníci Slovenské akademie věd z Košic. V závěrečném bloku ošetřovatelské péče a různých sdělení jsme měli své zastoupení lékařkou MUDr. Martinou Váňovou, která si povšimla změn na mandlích u dětí aplikujících lokální kortikoidy a zde prezen-

tovala svá první zjištění. Její přednáška měla velkou odezvu se závěrem nutnosti dalšího zkoumání nejlépe však za úzké spolupráce s klinikou nebo přímo na úrovni klinického pracoviště.

Letošních Ningerových dnů se zúčastnilo 150 odborníků z Čech i Slovenska a zaznělo zde 29 odborných sdělení. Všichni zúčastnění si pochvalovali nejen vysokou odbornou úroveň konference, ale i příjemné prostředí opraveného Společenského domu.

prim. MUDr. Jiří HNÁTEK,
vedoucí lékař Lázní Luhačovice, a. s.

XVII. mezinárodní festival dětských folklorních souborů

11. – 13. září 2009

Účinkovaly:

Kyjovánek, Kyjov, Malá Ondřejnice,
Stará Ves nad Ondřejnicí, Malé Zálesí,
Luhačovice, Perníček, Pardubice,
Púčík, Brno, a zahraniční soubory
Vienok ze Slovenska, děti z Haify,
Izrael, dále z Maďarska a Litvy

PÍSNÍ A TÁNCEM 2009

XVII. MEZINÁRODNÍ FESTIVAL DĚTSKÝCH FOLKLORNÍCH SOUBORŮ
LUHAČOVICE 11. - 13. ZÁŘÍ 2009

Foto - Marta Kozánková

Léčba a relaxace v Lázních Luhačovice, a. s., v r. 2010

Podobně jako v předcházejících letech připravila naše společnost pro nadcházející sezonu inovovanou nabídku léčebných a relaxačních pobytů, které jsou založeny na využití přírodního prostředí a unikátních léčivých pramenů, profesionalitě lékařů a kvalitních lázeňských procedurách.

Léčba hrazená zdravotními pojišťovнами

V Lázních Luhačovice, a. s., se u dospělých osob léčí především **onemocnění dýchacího ústrojí, diabetes, nemoci oběhového a trávicího ústrojí a také poruchy pohybového aparátu**. Dlouholetou tradicí má také **léčba onemocnění dýchacích cest dětí již od 3 let**. I v roce 2010 zůstává nadále lázeňská péče součástí zdravotní péče hrazené ze zdravotního pojištění. Při splnění kritérií daných Indikačním seznamem bude možné získat plně

hrazenou lázeňskou péči (**Komplexní lázeňská péče**) nebo částečně hrazenou péči (**Příspěvková lázeňská péče**). Lázeňskou léčbu doporučuje ošetřující lékař, potvrzuje revizní lékař a hradí příslušná zdravotní pojišťovna. Není-li zdravotní pojišťovnou přiznána lázeňská péče hrazená ze zdravotního pojištění, lze léčebný pobyt ve stejném rozsahu absolvovat jako samoplátce.

Relaxační a wellness pobyt – moderní dovolená

Kromě léčebných pobytů, které tvoří základ poskytovaných služeb, je připravena široká nabídka relaxačních a wellness pobytů. Pobyt, jejichž obliba každoročně roste, jsou sestavovány týmem odborníků na základě trendů v medicíně a balneologii s cílem uspokojit stále náročnější požadavky našich hostů. Vzhledem ke zvyšujícímu se zájmu o zdravý životní styl byly samoplátkové pobytové připravovány tak, aby každá věková skupina našla odpovídající pobyt s kvalitním léčením, odpočinkem a odvezla si domů příjemné zážitky z dovolené v Luhačovicích.

Pro rok 2010 bylo připraveno celkem 28 typů pobytů, z nichž je většina zařazena v katalogu **Zdravotní dovolená a wellness**. Základ nabídky tvoří již řadu let osvědčené pobytové **Léčebný pobyt, Týden pro zdraví, Pobyt pro seniory, Relaxační pobyt, Lázeňská dovolená, Wellness**

týden nebo Prodloužený víkend. I pro příští rok je připraven oblíbený pobyt pro celou rodinu **Jarní prázdniny v lázních**, který přispívá k prevenci onemocnění dýchacích cest dětí.

Novinky pro rok 2010

Mimo prověřených pobytů zahrnuje nová nabídka pobyt **Lázeňská kúra pro lehké nohy** se speciální energizující masáží nohou hřejivou nebo chladivou emulzí. Pobyt přinese úlevu unaveným nohám a může se stát také vhodnou prevencí žilní nedostatečnosti. Od příštího roku lze všechny pobytové pod dohledem lékaře doplnit o program **Zdravé srdce**, který je zaměřený na prevenci kardiovaskulárních chorob. Při analýze se bude měřit cholesterol, hladina cukru a krevního tlaku.

Na začátku letošního roku byla dokončena **rekonstrukce Společenského domu**, která přispěje ke zvýšení kvality stravovacích služeb pro lázeňské penziony a hotel Jestřábí. Dominanta lázeňského areálu se v lednu stala také místem jednání ministrů EU.

Po rozsáhlé rekonstrukci bude v průběhu příštího roku zahájen **provoz wellness hotelu Alexandria******, který nabídne svým hostům luxusní ubytování, restaurace, wellness centrum, bazén se saunami a naváže na svou tradici stylového a moderního hotelu v Luhačovicích. Stejně tak opravená a zrekonstruovaná **vila Lipová** rozšíří od jara příštího roku možnosti zajímavého ubytování v centru Lázní.

Cenová zvýhodnění v roce 2010

Pro sezónu 2010 ceny pobytů nebyly zvýšeny a odpovídají letošnímu roku. Rovněž letos na vybrané pobytové z katalogu Zdravotní dovolená a wellness 2010 lze uplatnit **slevu za včasnou objednávku ve výši až 17 %**, jež bude poskytnuta na pobyt, který bude objednan do 15. 12. 2009. Nově lze slevu za včasnou objednávku uplatnit i na pobyt **Krátká relaxace včetně ubytování v hotelu Jurkovičův dům******. Slevou za včasnou objednávku lze ušetřit i několik tisíc korun za jeden pobyt.

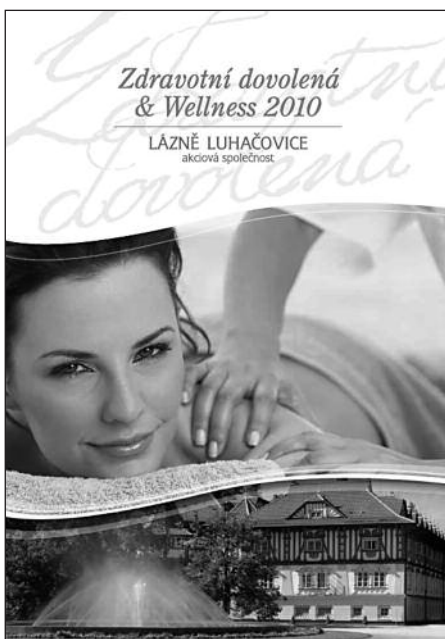
Pro snížení výdajů na příspěvkovou lázeňskou léčbu je připravena sleva **Každý 3. den nebo Každý 7. den zdarma**. U samoplátkových léčebných pobytů platí celoročně zvýhodnění „14=12 a 21=18“.

Originální dárek – pobyt v Luhačovicích

Jako každý rok jsou připraveny **dárkové poukazy** na všechny typy pobytů pro zájemce, kteří chtějí udělat radost nevědním dárkem k Vánocům, narozeninám nebo k výročí svým blízkým, přátelům, spolupracovníkům nebo i sami sobě.

Ucelená nabídka léčebných, relaxačních a wellness pobytů 2010 je přehledně umístěna na webových stránkách Lázní Luhačovice, a. s., www.lazneluhaovice.cz, na kterých lze pohodlně pobytové také objednat.

Ing. Dalibor CHRÁSTINA,
vedoucí oddělení marketingu
a prodeje

Titulní list nového katalogu Zdravotní dovolená & Wellness 2010

Péče o rozvoj lidských zdrojů

Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodlo 10. září 2009 přidělit dotaci na realizaci projektu Rozvoj lidských zdrojů v Lázních Luhačovice, a. s., a to v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost globálního grantu Adaptabilita a konkurenceschopnost. Naše společnost předložila ve výzvě č. 35 – Školení je šance projekt, který zastřešuje realizaci komplexního programu vzdělávání zaměstnanců ve společnosti.

Do projektu bude zapojeno 230 zaměstnanců: vrcholový a střední mana-

gement, recepční a prodejci, střední a nižší zdravotnický personál, kuchaři, číšníci a servírky, vedoucí ubytovacích služeb a pokojské.

Samotné vzdělávání proběhne v oblastech: firemní etika, osobní komunikace se zákazníkem, hotelový provoz, manažerské znalosti a dovednosti, PC dovednosti a jazykové vzdělávání.

Realizace projektu byla zahájena v září 2009 a potrvá do srpna 2011. V jeho průběhu bude postupně podle harmonogramu proškoleno 613 účastníků.

Cílem projektu je přispět ke zvýšení úrovně lázeňských služeb poskytovaných v Lázních Luhačovice, a. s. A jeho realizace bude mít nejen přímý pozitivní vliv

Při návštěvě Zlínského kraje přenocoval koncem srpna portugalský velvyslanec v ČR J. E. José Júlio Pereira Gomes se svým doprovodem v Domě Bedřicha Smetany. Po krátkém přijetí na radnici v Luhačovicích místostarostou Mgr. Romanem Leblochem využil prohlídky Lázní Luhačovice, a. s., a to LH Palace a Jurkovičův dům (na snímku zleva) s Ing. Jiřím Děkem, ředitelem Společenského domu, a ochutnal i Vincentku

na posílení konkurenceschopnosti Lázní Luhačovice, a. s., ale významně přispěje také ke zvýšení profesních kompetencí zaměstnanců a zejména k rozvoji

lázeňství v Luhačovicích jako jednoho z pilířů rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji.

Ludvík PAVLIŠTÍK,
personální manažer

100. výročí lázeňského periodika

(Pokračování z minulého čísla)

V nastávajícím **VI. ročníku Lázeňského zpravodaje luhačovského** vyšlo 27 čísel. 1. č. již 15. ledna a poslední 20. prosince 1933. Hned od 1. č. jsou v celém ročníku uveřejňovány delší lékařské články jako: Léčení ženských nemocí v Luhačovicích (asi MUDr. Rudolf Raše), Léčba neurastenie v Luhačovicích, Několik kapitol o astmatu bronchiálním (MUDr. V. Zoubek), Balneoterapie chronického vředu žaludečního v Luhačovicích (MUDr. K.), Léčebný význam klimatu luhačovského (MUDr. Václav Ledvína), Jak zachováme zdraví a prodloužíme věk? Co by měl každý vědět o dýchání (prof. Jan Svozil), Luhačovice a léčení chorob žaludku (prof. MUDr. Stanislav Kostlivý, převzato z čas. Praktický lékař), Diabetes a jeho terapie alkalicko-muriatickými vodami luhačovskými (MUDr. Edvard Cmunt), Hygienický význam dechových cvičení (prof. MUDr. Josef Roček).

V lázních se v tomto roce konalo 3. valné shromáždění Štefánikovy společnosti (7. 5.). Z dalších událostí, jež zachytily stránky LZL: **Palace Hotel Drtílek** byl prodán ve veřejné soudní dražbě, jeho novým nájemcem se stal Karel Brichta, který hotel po adaptaci otevřel (1. 6.). V jeho kabaret-baru pravidelně vystupoval **R. A. Dvorský** a jeho **Melody boys**.

Zahajovací koncert lázeňského orchestru pod taktovkou **J. Elsnice** se konal 14. května a v Lázeňském divadle otevřelo sezonu olomoucké divadlo 1. července. LZL a jistě všichni lázeňští hosté uvítali koncert **Jana Kubelíka** v Lázeňském divadle (12. 7.), uveřejnil také známou fotku **Josefa Suka** s pohárkem Vincentky. Přednášku o vlastní tvorbě pořádal spisovatel **A. C. Nor** (11. 6.), jenž dlel v lázních. Navštívil je populární zápasník **Gustav Frištenský**. LZL uveřejnil foto vykloněného prezidenta **T. G. Masaryka** z vlaku při projíždění Újezdcem u Luhačovic (15. 7.).

Byly pořádány již **VI. Autodny, Mezinárodní taneční turnaj** (v I. lázeňské restauraci), **I. sjezd myslivců** a přátel myslivosti (9.-16. 8.), **Mezinárodní střelecké závody asfaltových holubů na údolní přehradě** (13. 8.), také **II. sjezd motocyklistů Jawa** (26.-27. 8.).

Z provedených vylepšení: byla rozšířena kapacita Slunečních a písečných lázní u Vodoléčebného ústavu, počet lehátek a plocha písečné pláže a hřiště v lese (s lukostřelbou, volejbalem, bradly, hrazdou i houpačkami). V místní kapli byly postaveny nové varhany. V budově ředitelství lázní byla opět otevřena výstava malíře **Antoše Frolky** a místní kolega **Karel Zápeca** kontroval svou každoroční ateliérovou výstavou. Lesní hotel **Miramontí** zakoupil Léčebný fond

státních a veřejných zaměstnanců, který adaptoval a dal do provozu jako léčebnu a ozdravovnu.

Zpravodaj (č. 14) blahopřeje k 60. narozeninám prof. **PhDr. Bohumilu Kužmovi** (viz snímek), prezidentu Akciové

Repro - LZL

společnosti lázní Luhačovských. Byla uveřejněna pietní vzpomínka 10letého úmrtí **MUDr. Františka Veselého**, která proběhla u jeho pomníku, jenž tehdy stál před Inhalatoriem (dnes busta Leoše Janáčka). A ve 25. č. redakce blahopřeje s celostránkovým portrétem a mnoha fotografiemi ředitele s významnými osobnostmi k 10letému působení svého ředitele **Františka Hohause**, jemuž je věnováno celé číslo.

K 16. září statistické oddělení správy lázní oznamuje, že lázně navštívilo 37 283 hosté.

VII. ročník se nevyznačoval žádnými formálními změnami. 1. č. vyšlo 15. ledna a poslední (29.) 26. listopadu 1934 v rozsahu 8 až 12 stran (v hlavní sezóně), z čehož 1 až 2 necelé strany zaujímala téměř neměnná inzerce. V sezóně týdeník vychází v sobotu. V ročníku je jen málo fotografií, převažuje obsáhlejší zpravodajství, které má různý rozptyl, redakce také vyzývá čtenáře k publikování (zřejmě má nedostatek vlastních materiálů).

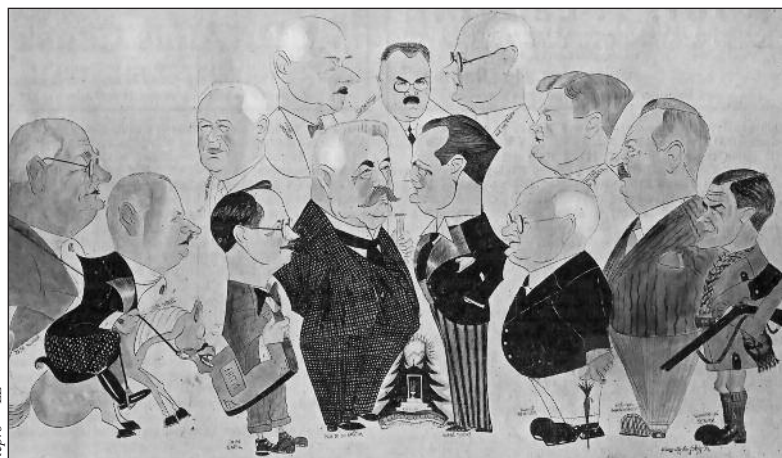
V úvodníku 1. č. najdeme poprvé konkrétní zmínku, že LZL je v nákladu 2 000 ks rozepisován do celé republiky (zdarma do mnoha hotelů a restaurací). A je zakončen výzvou: „České Luhačovice – českým lidem. Čeští lidé – do českých Luhačovic.“

Hned od 1. č. jsou uveřejňovány opět články lékařů, z minulého ročníku pokračuje Diabetes a jeho terapie alkalicko-muriatickými vodami luhačovskými (MUDr. Edvard Cmunt), Masáž hrudníku a dechová cvičení (MUDr. František Tetera), Spirometr a dechová cvičení (MUC. František Chvalkovský), Terénní léčba v Luhačovicích (MUDr. A. Vlach), Zkušenosti s léčbou některých chorob srdce a cévstva v Lázních Luhačovských

(doc. MUDr. František V.), Některé příčiny onemocnění hlasu a jejich profylaxe (MUDr. E. Soukup), Lázeňské léčení alergických projevů na sliznici dýchacích cest (doc. MUDr. VI. Hlaváček), O lázeňské reakci (MUDr. Josef Slánský?), Jaká bude zima astmatikova (MUDr. V. L.), Cukrovka, Několik rad diabetikům, Jak si mají počínati po léčení v lázních nemocní trpící poruchami výměny látkové (MUDr. B. Sutnar), Přírodní a umělé lázně uhličitě (MUDr. J. S.), Příčiny neprůchodnosti nosní (MUDr. Alois Čenský), Jak navštěvovati nemocné (MUDr. Adolf Měska), O kloktání (MUDr. Otakar Tardý).

Dosud jsme se nezmínili, že hodně pozornosti je věnováno zdejšímu klimatu, pravidelně od r. 1930, kdy byla zdejší meteorologická stanice (z r. 1905) přestěhována nad vilu Vlasta, v jednotlivých číslech se tak objevují obsáhlé články s informacemi o naměřených hodnotách místních povětrnostních podmínek. Přivítali zde 150členný zájezd **Ústředního spolku čsl. lékařů** (30. 6.-1. 7.) i rozhodnutí **valné hromady čsl. ORL společnosti** (1. 12.) o konání příštího sjezdu v Brně a Luhačovicích. Na srdci jim leželo zlepšení silničních spojů do lázní.

Pod titulkem úmrtí je vzpomenu architekt a stavitel **Josef Skřivánek** z Čáslavi, který byl dlouholetým členem správní rady A. s. lázní Luhačovských (mj. autor zdejších tenisových kurtů). Místo pravidelného fejetonu pod čarou jsou uveřejňovány úryvky z knih jako např. **Emila Vachka** Krev nevolá o pomstu, **Josefa Rotha** Pochod Radeckého a vydávaným knihám je věnováno dost pozor-

Repro - LZL

ností i v běžných zprávách. Básně **Oskara Lederera** a **Karla Prácheňského** jsou publikovány v mnoha číslech. Ředitel **František Hohaus** píše několik pokračování (jež uveřejnila současně i revue Hospodářský parlament) Problémy čsl. lázeňského a cizineckého ruchu a Čsl. stát. Byla zavedena nová rubrika **Hádejte, kdo je to?**

Nová lázeňská sezona byla zahájena 15. dubna a v aktualitách se lze dočíst, že lázeňský orchestr **Jana Elsnice** zahájil

koncerty 20. května. Lázeňské divadlo bylo zadáno v červnu **Moravské komorní zpěvohře**, která se uvedla moderními operetami, dále zde hostoval Pražský činoherní soubor F. Gottwalda v červenci a srpnu. Dlouho plánovaná stavba **Společenského domu** byla zadána brněnskému **arch. ing. Nedělovi** a jejímu průběhu byla celoročně věnována stálá pozornost.

Kalendář sportovních a společenských událostí sezony byl bohatý a zahrnoval: **Mezinárodní střelecké závody** (16.-17. 6.), **Lukostřelecké závody o přebor ČSR** (24. 6.), **Plavecké závody** (1. 7.), **Župní sjezd skautů** (4.-6. 7.), **Benátskou noc na přehradě** (7. 7.), **Veslařské závody** (8. 7.), **Sokolské dny** (14.-15. 7.), **Mezinárodní taneční závody o mistrovství Luhačovic a Moravy** (17.-21. 7.), **Orelské slavnosti** (22. 7.), **Veřejné cvičení sokolské jednoty v Pozlovicích** (29. 7.), **Dny brannosti** (2. a 5. 8.), **Mezinárodní tenisový turnaj** (8.-12. 8.), **cyklistické závody** (15. 8.), **Hvězdicová jízda ČAMS** (18.-19. 8.), **Umělecká akademie** (26. 8.) a **koňské dostihy** (2., 8., 9., 16. 9.). Po jejich průběhu je o nich detailně referováno vč. zdařilých reportážních fotografií. Pokračovala vzduchoplavba (pořádala se rovněž pro děti) a prof. tělocvik **Jan Svozil** opět publikuje články o prospěšnosti tohoto cvičení na čerstvém vzduchu. Promítla se zde (také mnoha fotografiemi) oslava **25 let** místního **Sokola**, II. ročník lesního běhu o putovní pohár správy Lázní Luhačovic a okrskový přebor v lesním běhu (5. 8.). Hojně v LZL publikuje zdejší

Karikatura správní rady A. s. lázní Luhačovských - LZL, 1934

malíř **Karel Zápeca**, který opět otevřel svou ateliérovou výstavu. LZL uveřejnil fotografii herce Národního divadla Praha **Jaroslava Vojty**, který doporučuje bylinný likér Sanor, jenž je pravidelně inzerován již několik ročníků.

A statistické oddělení lázní vykazalo k 1. září 40 814 hostů, kteří navštívili lázně.

(Pokračování v příštím čísle)
Marta KOZÁNKOVÁ

Folklor v sobě máme každý

Po skončení nedělního galaprogramu XVII. mezinárodního festivalu dětských folklorních souborů Písní a tancem Luhačovice 2009, jsem požádala na Lázeňském náměstí o zhodnocení letošního ročníku sympatickou prezidentku festivalu Radku Ehrenbergerovou.

■ Jak jste spokojená s právě ukončeným festivalem?

Víte, když se teď podívám na všechny tváře okolo, tak energie, která číší z úsměvů, vyzařuje jednoznačnou spokojenost. Ve chvíli, kdy jsou spokojeni děti a všichni návštěvníci, tak i já se cítím spokojená.

■ Počasí vám přálo i letos. Co je nejtěžší při zvládnutí tak obrovské akce?

Troufám si tvrdit, že v našem týmu jsou tak schopné osobnosti, že není problém se domluvit na programové změně, nové úpravě i nových nápadech. To nás všechny obohacuje a nutí k aktivitě, takže cokoliv nás napadne, snažíme se to okamžitě zapracovat do kompozice celého festivalu. Nic není problém, obklopte-li se schopnými lidmi.

■ Kolik souborů se zúčastnilo přehlídky?

Českých souborů bylo 5, zahraniční 4, pak jsme tu měli skupinu tanečnicků, kterou nazýváme dětská taneční dílna, a také 4 zpěváčky, vítěze soutěže Zpěváček- Slávik.

■ A celkový počet?

V sobotu jsem měla v Elektře pocit, že jich bylo milion, protože to byl dětský pořad, kdy se Elektra doslova nadvzdela a děti zde společně vytvořily nádherné klima. Nyní se tu pohybuje na 350 dětí a dospělých.

■ Festival měl také bohatý doprovodný program.

Velikým přínosem bylo sympozium Siločáry duše dítěte, což bylo setkání lidí, kteří se zajímají o rozvoj dětské duše, ne po stránce odborné, ale toho, co nosíme v sobě jako pedagogové a chceme dětem předat. A jsme u lásky, pokory a vzájemné úcty. Dále to byla výstava, která putuje i jinými festivaly, nejen po ČR, ale po celém světě. Nese název Česká republika – folklorní velmoc v srdci Evropy, což hovoří za vše. Byla jsem se na ní asi 8x za ty 3 dny pokochat. A to, že jsme se dohodli s organizátory soutěže Vesnice roku a dokázali jsme do našeho pořadu vpravit i tento prvek, tzn., že jsme nenásilnou formou děti přivedli k tomu, že je potřeba rozvíjet vesnickou kulturu a zajímat se o to, co se děje na našich vsích, našemu festivalu výrazně prospělo.

■ Jak je vám příznivé prostředí Luhačovic? Kolikátý rok jste prezidentkou festivalu?

Na pozici prezidentky festivalu jsem již 5. rok. Pro mě to, že jsem dostala před lety nabídku, znamenalo ocenění za to, že jsem sem jezdila v předchozích letech, ať jako autorka nebo spolupředatelka některého z pořadů. Luhačovice jsem si tak osahala z programové části. Když pak přišla nabídka z Folklorního sdruže-

ní ČR, zda-li chci tento velký podnik vzít na svá bedra, ráda jsem tak učinila. Protože jsem si byla jistá, že v tomto kraji a v tomto městě najdeme velmi silné základy. A mohu potvrdit, že rok od roku bývají v Luhačovicích čím dál více pyšní na to, že tu mají dětský festival.

■ A ještě trochu obecněji. Proč je vůbec nutná práce s dětmi na poli folkloru?

Na jedné straně je to velmi jednoduchá filozofie a na druhou stranu to chce

širokou odpověď. Osobně si myslím, že folklor v sobě máme každý, protože jsme vyrostli v prostředí, které je dáno naší rodinnou kulturou a tam vznikají kořeny folkloru. Jestli potom dítě chodí do folklorního souboru anebo se věnuje jiné aktivitě, ale přesto umí přenést lidové tradice do svého dalšího života, tak to vychází z toho, co si odnese z mateřských krůčků.

Marta KOZÁNKOVÁ

Na kávě s moučnickem na terase Domu Bedřicha Smetany zachytil v srpnu náš redakční fotoaparát světoznámé psychiatry prof. MUDr. Jiřímu Knoblochovu, CSc., a prof. MUDr. Ferdinanda Knoblocha, CSc., kteří působil v Kanadě a v Jurkovičově domě si vybrali 14denní pobyt

Dceru profesora Václavíka znal celý svět

U příležitosti 50. výročí od úmrtí pozlovického rodáka prof. PhDr. Antonína Václavíka, zakladatele moderní české a slovenské etnologie a mj. muzea Luhačovického Zálesí, byla uspořádána 14. až 16. října mezinárodní vědecká konference v Luhačovicích. Pod názvem Antonín Václavík (1891-1959) a evropská etnologie. Kontexty doby a díla. se na 3denní jednání sjeli do MěDK Elektra zástupci moravských, českých, ale i slovenských muzeí, etnografických ústavů a univerzitních pracovišť vč. studentů, aby se zabývali nejen odkazem svého zakladatele, ale i analýzou vývoje oboru.

Součástí bylo rovněž slavnostní otevření **Naučného chodníku Antonína Václavíka** v Pozlovicích a představení vydané knihy **Textil v lidové tvorbě**. Mezi hosty byla i jedna ze 2 dcer prof. Václavíka **PhDr. Iva Drápalová**. Když jsem se zeptala šarmantní dámy (nar. 1925):

■ **S jakými pocity se účastní konference, která je věnována odkazu jejího tatínka?** Odpověděla, že je nadšena a že by byla velice ráda, kdyby se toho tatínek dožil. **Požádala jsem ji pak, aby mi pověděla něco o svém životě a z jejího zajímavého vyprávění vybírám:**

Vyrůstala jsem s tatínkem a maminkou v Bratislavě a žila jsem v muzejním a národopisném prostředí. Naftalín byl úplně běžná vůně, protože maminka dělala v bratislavském muzeu inventuru. Tatínek sbíral materiál, ale byl zaměst-

Foto – Marta Kozánková

náný a po příchodu domů pracoval až do noci. Byly jsme zvyklé, já a moje sestra, že když tatínek pracoval, musely jsme být potichu. Pak se dělalo muzeum v Piešťanech, kde jsem byla s rodiči o prázdninách. Potom se léta připravovalo muzeum v Martině (otevíralo se v r. 1936), tak jsme trávily se sestrou prázdniny v Martině. Vzpomínám si, jak

k nám domů pořád chodily báby s ranci, výšivky rozložily po zemi a tatínek vybíral, která se hodí pro muzeum. Na Štědrý den r. 1938 dostal tatínek ze Slovenska výpověď a stěhovali jsme se v r. 1939 do Brna. Tam jsem zažila příchod Němců, tak ráda bych o tom mluvila, ale už na to není dnes čas. Dostala jsem nabídku od Angličanů, kteří chtěli několik dětí z Československa pozvat do Anglie (asi měli špatné svědomí za Mnichov) na 2letý pobyt v anglické internátní škole. A já jsem byla první a poslední, která tam odjela. Bylo mi 14 let, neuměla jsem anglicky a musela jsem jet úplně sama strastiplnou cestou přes nacistické Německo až do Londýna. Tam jsem strávila 3 roky v internátní škole. Měsíc po mém příjezdu však vypukla válka. V posledním dopise mi rodiče psali: Pamatuj, že rodina Masarykova má k naší dosti závazků, kdyby něco, tak

se obrať na Jana Masaryka. Netušila jsem, kde je, ale ve škole jsem to řekla. Škola ho zřejmě kontaktovala, dostala jsem pak stipendium české vlády v exilu a British Council. Po škole v Londýně jsem se dostala na univerzitu do Skotska. Chtěla jsem studovat dějiny, ale musela jsem se dát na sociologii, protože tvrdili, že po válce bude potřeba sociálních pracovníků. Byla jsem z toho dosti nešťastná, protože to byl 2letý kurs a já jsem chtěla mít plné univerzitní vzdělání. Studium jsem absolvovala s dobrým výsledkem, dokonce jsem získala i cenu a na základě toho jsem požádala, abych směla dělat 4letý kurs a vláda na to přistoupila. Ale na konci války jsem se vrátila do Československa. Přešla jsem na sociologii a etnografii na filozofické fakultě v Brně a doktorát jsem získala velmi brzy, protože mně uznali studia z Anglie.

(Pokračování na str. 9)

Zachovávání letní kulturní tradice

Ačkoliv Lázně Luhačovice vítají své hosty zajímavou a kvalitní nabídkou po celý rok, přesto pravidelně stoupá návštěvnost v hlavní lázeňské sezóně – prázdninové měsíce, kdy současně vrcholí Letní divadelní sezóna.

Pro zachování letní kulturní tradice, jež zvyšuje spokojenost hostů, připravily Lázně Luhačovice, a. s., i přes úsporná opatření ve finančním rozpočtu na letošní divadelní sezónu programy, které vyplňovaly v Lázeňském divadle týdně 1 až 2 večery (nepočítáme-li každodenní pořady 3 festivalů). Při hodnocení jejich četnosti je třeba si uvědomit, že pokrytí nákladů na 1 pořad zahrnuje nejen honorář a dopravu účinkujících, úhradu technického zajištění, květinové dekorace či květinových darů, propagace, nákladů na energii, průběžnou údržbu budovy Lázeňského divadla a venkovního pódia, personálního zajištění či ostatních režijních nákladů, ale také autorské poplatky např. agentuře OSA, Dilia nebo Aura-Pont, jež činí až 15 % z hrubé tržby ze vstupného, které nikdy nepředstavuje celé reálné náklady.

Z anket a návštěvnosti jednotlivých představení víme, že hosté chtějí prožít v Lázních dny plné pohody a bez starostí. Proto upřednostňují zábavnou nabídku, hlavně komedie s mediálně známým hereckým obsazením, nebo hudební žánr slibující operetní a muzikálové melodie. Abychom splnili jejich očekávání, byl vy-

brán do letošního repertoáru divadla právě obdobný žánr (např. komedie *Dohazovač*, *Štika k obědu* nebo *Milion liber*).

V nabídkách programů, které nám přicházejí z uměleckých agentur, je mj. řada hodnotných a zajímavých pořadů jak hudebních, tak dramatických s hlubším uměleckým zaměřením nebo vážnějším životním námětem, jež bychom tak rádi preferovali. Bohužel z důvodů jejich nízké návštěvnosti je zařazujeme do programu spíše ojediněle (*Píseň o domově*, životní příběh Bohuslava Martinů nebo hudebně literární večer *Evžen Oněgin*). Současně nás mrzí, že často nebývají doceněna představení regionálních divadel, jejichž umělecký soubor – herci nejsou tak mediálně známí (i přes nesporné kvality), jako ostatní představitelé prezentující se v různých televizních seriálech. Totéž se týká hudebního žánru jiného, než je opereta či muzikál. Přitom hosté, kteří si takový pořad vyberou a navštíví, odcházejí vždy nadmíru spokojeni.

Věřím, že nejen nás, ale všechny hudební příznivce těší, že v Luhačovících, místě opakovaných návratů a inspirace Leoše Janáčka, nadále zůstává (nyní již

pod vedením Lázní Luhačovice, a. s.) hudební festival nesoucí jméno předního hudebního skladatele, jehož hudba zní v prestižních světových koncertních sálích – Festival Janáčkův a Luhačovice.

Při ohlédnutí za létem nelze nezapomenout letošní rozšířený cyklus koncertů nadaných a pilných studentů – účastníků Akademie Václava Hudečka a také přehlídku plnou hodnotných inscenací festivalu Divadelní Luhačovice.

Také v letošním létě patřilo venkovní pódium Společenského domu od květnové slavnosti Otevírání pramenů až po zářijový Mezinárodní festival dětských

folklorních souborů kolonádním koncertům, které příjemně odpolední chvíle lázeňským hostům díky přispění města Luhačovice, společnosti Lázně Luhačovice, a. s., Léčebných lázní Miramare, Lázeňského léčebného domu Praha a městyse Pozlovice.

Děkujeme všem hostům za milou návštěvu a těšíme se na setkání s nimi v Luhačovících např. při letošním Silvestrovském pobytu nebo 14. reprezentačním lázeňském plesu (30. ledna 2010), který zahájí nabídku kulturních akcí příštího roku.

Milena HRBÁČOVÁ,
kulturní manažerka

Závěrečná děkovačka v Lázeňském divadle po úspěšném představení *Evžen Oněgin*, jež vzniklo k počtě 210. výročí narození A. S. Puškina a 120. výročí premiéry stejnojmenné opery P. I. Čajkovského v Praze

Dceru profesora...

(Pokračování ze str. 8)

Pak měl můj život velké peripetie, prošla jsem různými zaměstnáními, až jsem se provdala do Prahy. Podařilo se mi časem etablovat jako překladatelka knih do angličtiny. Manžel se náhodou seznámil s korespondentem největší tiskové agentury světa Associated Press, který marně hledal překladatele nebo tlumočnicka. Manžel mu poradil, ať se obrátí na mě, byla jsem v té době viceprezidentskou tlumočnické sekce, že mu někoho najdu. Nemohla jsem však nikoho sehnat, bylo to po r. 1968, nakonec jsem jim slíbila na týden výpomoc a zůstala jsem tam více než 20 let. Zpočátku jako tlumočnice a překladatelka a potom jsem se po r. 1971 stala vedoucí pobočky v Praze. Nebylo to jednoduché, člověk věděl, že pracovat pro americkou agenturu znamená, že všechny jeho kroky jsou sledované, že mu odposlouchávají telefon, jsou mu otevírány dopisy a s kýmkoliv promluví, ten se může dostat do maléru. Ten tlak byl jeden nepříjemný aspekt a druhý aspekt byl, že agentura jede 24 hodin denně, zvláště když máte 6hodinový rozdíl s Amerikou, soboty a neděle, pořád. Byla to doba, kdy se už o nás moc nezajímali, ale já jsem jim pořád psala. V Praze bylo několik velkých agentur, americká

Associated Press, francouzská AFP, německá DPA, italská ANSA a občas také americká UPI. A když jedna agentura napíše, nutí to ostatní taky, takže když jsem já něco poslala, tak musely i ty ostatní také psát a tím jsem, myslím, držela, což si nikdo neuvědomuje, Československo v zahraničním povědomí. A přitom mi bylo jasné, že nemůžu psát tak, jak by psal západní korespondent, musela jsem se omezovat. Odebírala jsem, což nedělal nikdo, kompletně všechny i regionální noviny, takže jsem měla třeba i Košický večerník, kde jsem často našla věci, které se vůbec nedostaly do ústředí. Na jedné straně jsem udržovala povědomí o Československu, že se o nás pořád vědělo, a na druhé straně jsem psala spoustu článků, které nebyly vyžádané a musela jsem je de facto protlačovat, aby je vzali. Víte, agentura je nenasytná, můžete psát a jde to do celého světa, něco si vezmou v Japonsku, něco v Latinské Americe, něco ve Finsku, vše se někde uchytlí. Je však rozdíl mezi agenturní zprávou, která jde okamžitě na okruh, a článkem, který prochází redakcí. Různé noviny v mnoha státech si předplácejí také tuto článkovou službu. ČTK měla rovněž článkovou službu, ale měla zákaz použít jakýkoliv můj článek. Takže já jsem byla známá po

celém světě, ale v Československu mě nikdo neznal, protože moje jméno se tady nesmělo objevit. Když jsem si potom jela do Pardubic vyzvednout své spisy, měla jsem tam 1160 stránek, četla jsem je 3 dny. Vyčetla jsem z nich, jak jsem byla pořád na hraně a došla mi řada věcí. Pak už jsem byla unavená a chtěla jsem jít do penze, ale ve Frankfurtu, kde bylo ústředí, mě 3 roky po sobě přesvědčili, abych ještě pokračovala, až v r. 1988 jsem se trhla a pracovala jen pro Los Angeles Times. Přišel však r. 1989 a najednou jsem pracovala pro Los Angeles Times, New York Times, Chicago Tribune, Miami Herald, Kanadská Tribune. Skončila jsem tak, že jsem měla telefon u vany kvůli 6 až 9hodinovému časovému posunu. Dodnes jsem pyšná, že v jednom dnu mi telefonovali z New York Times, Los Angeles Times a Washington Post a každý korespondent mi četl svůj článek a chtěl, abych mu opravila případné chyby. Řeknu vám, množství článků, které jsem napsala o Československu, už nikdo nikdy nenapíše. Jednak to bylo 20 let a také to byla doba, kdy se o tuto zemi zajímal svět.

■ **A co vaše rodina, děti?**

Žiji v Praze. Mám 2 děti a 10 vnoučat. Manžel zemřel před 10 lety, po r. 1989 znovu zakládal YMCA (*Young Men's*

Christian Association – Křesťanské sdružení mladých mužů – pozn. M. K.), byl v r. 1951 jejím posledním studentským sekretářem. Můj starší syn vystudoval teologii a pracoval jako farář, později jako evangelický pastor, nyní emeritní, vydává Konzervativní listy, hodně píše a ještě pořád káže. A druhý syn vystudoval matematicko-fyzikální fakultu a je dnes mezinárodně uznávaným matematikem. Momentálně přednáší půl roku v USA, také ve Francii, Británii, Finsku atd. Já jsem pak hlavní práci předala své vnučce, dělá pro neziskovou organizaci, ale ještě pořád se na mě obrací.

■ **Čím se udržujete, že jste tak vitální?**

Pracuji na zahradě. V zimě se přinutím denně, i když se mi vůbec nechce, vyjít na procházku. A každý večer sním mísu salátu. (*Smích*).

■ **A nepíšete paměti?**

(*Úsměv*). Napsala jsem práci o době normalizace, ale bohužel anglicky, což byla chyba, protože teď už o to není zájem. Měla jsem pocit, že to má historickou hodnotu, poněvadž jsem měla jak zahraniční materiály, tak české, které nikdo nemá a ještě jsem si vzala všechny šanonky se svými příspěvky. Teď jsem začala psát, ale už jenom pro rodinu český.

Marta KOZÁNKOVÁ

Lázeňské tamtamy aneb Ze společnosti

☞ V září a říjnu běh událostí do Luhačovic zavál plno osobností, počínaje folklorním festivalem s účastí poslanců, senátorů, ministrů i jejich náměstků, hejtmána Zlínského (ale i dalších) krajů a jeho náměstků, pokračující XIX. valnou hromadou a seminářem **Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR** (v MĚDK Elektra 11.-13. 10.). Početné rande si tam rovněž dal hejtmán Zlínského kraje se starosty a starostkami obcí regionu (3. 9.)

☞ **62. podzimní rybářské závody na Luhačovické přehradě (12. -13. 9.) o putovní pohár města Luhačovice vyhrál Zdeněk Spurný z Oslavan úlovkem 110cm a 16,9kg amura v konkurenci 617 zúčastněných příznivců Petrova cechu. A vítězem 38. ročníku podzimních rybářských závodů mládeže o putovní pohár starostky městyse Pozlovce (5. 9.) se stal 15letý Tomáš Gajdůšek z Prakšic s 9,5kg kaprem (v soutěži 193 mladých rybářů).**

☞ Starosta Luhačovic **PhDr. František Hubáček** převzal v karlovarském Grandhotelu Pupp (11. 10.) cenu **Lázeňské místo ČR r. 2009**, kterou udělila Luhačovicím odborná porota lázeňského festivalu Karlovarský týden.

☞ **Menší rozruch způsobilo natáčení nového televizního seriálu Znamení koně na ochoze Společenského domu. V nedělní dopoledne (18. 10.) zde natáčel režisér Milan Cieslar se svým štábem a herci Igorem Barešem, Karlem Dobrým a Lenkou Ouhrabkovou sekvence z luxusní restaurace. Do luhačovických exteriérů se tvůrci 13dílného seriálu, který poběží na obrazovkách v r. 2011, chystají znovu na jaře.**

MUDr. Anonín Jančář, bývalý ředitel Čs. státních lázní Luhačovice v letech 1971-1990, (na snímku mezi generálním ředitelem Lázní Ing. Josefem Kríželou, CSc., a Ing. Františkem Bačou, ředitelem LH Palace a Morava) oslavil v kruhu svých bývalých spolupracovníků a přátel (16. 10.) v plné svěžesti své 80. narozeniny. Srdečně blahopřejeme. **ma**

Ze života a. s. Nemožné ihned, zázraky do 3 dnů

Když se na louce před Alpskou růží začala v polovině září budovat provizorní panelová (a k trávníku šetrná) cesta, která vede k vile Lipová, a kolem ní se začali čile pohybovat řemeslníci, kolemjdoucím svitlo, že došlo na opravu a rekonstrukci i této budovy. Veřejnost ji zná jako sídlo Muzea Luhačovického Zálesí, které v něm mělo azyl od r. 1943 až do r. 2005 (poté v červenci 2007 otevřelo svou novou expozici v MĚDK Elektra). Původní Slanovodský mlýn z r. 1699 přestavil lázeňský správce a stavební mistr Václav Pirchan (který má na svědomí i novostavbu vily Růžová z r. 1884, jež po rekonstrukci v r. 2007 slouží hostům jako penzion Alpská růže) v r. 1883 na obytný dům. Bydlel v něm (ve vile pod lipami) i zakladatel Akciové společnosti lázní Luhačovických a první ředitel MUDr. František Veselý se svou druhou ženou Marií Calmou, jež se zde také poprvé seznámila s Leošem Janáčkem. Vila s touto historickou pamětí, která je navíc kulturní památkou (zapsanou v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR a je i součástí souboru staveb nominovaných na Seznam UNESCO) jako příklad architektury tzv. alpského (či švýcarského) stylu konce 19. stol., se po opravě a rekonstrukci vrátí do své původní podoby a k bytovacím účelům.

Během její opravy, sanace a rekonstrukce budou odstraněny z budovy všechny novodobé vestavby, zaslepení pavlače i prostoru pod ní a navrátí se do původní barevnosti fasády, kterou si i laici mohou představovat podle sousední Alpské růže, která prodělala podobný proces před 2 roky. Vnější vzhled tak zůstane zachován podle požadavků a ve spolupráci s pracovníky památkového úřadu a interiér však dozná (oproti stavu z r. 1943 a dalších rekonstrukcí, jež ho upravovaly pro muzejní expozici) změn. V přízemí vzniknou čtyři 2lůžkové pokoje a v patře pět 2lůžkových pokojů s předsíní a vlastní koupelnou se sprchovým koutem, WC a umyvadlem a bude tam vybudováno zázemí pro úklid a plynová kotelná. A jak je již pro a. s. Lázně Luhačovice pravidlem, bude tento zchátralý dům, navíc napadený dřevomorkou, po ukončení rekonstrukce a památkové a stavební obnově (v dubnu 2010) opět nejen zdobit louku v lázeňském středu, ale především sloužit lázeňským hostům na současné úrovni. **MK**

Představujeme Vám

„Inhalatorium zná každý,“ prohlašuje se sympatickým úsměvem **Věra Lagová**, která je od r. 2006 jeho vedoucí.

Foto - Mária Kozánková

Rodačka ze Slavičína po základní škole vystudovala 4letou Střední zdravotnickou školu – obor všeobecná sestra v tehdejší Gottwaldově a po maturitě v r. 1986 zamířila do Fakultní nemocnice v Bratislavě. Na Slovensku prošla v průběhu let mj. urologickou klinikou, psychiatrií i geriatrií. Po návratu do rodného kraje a ukončení mateřské dovolené nastoupila v r. 2006 do Lázní Luhačovice, a. s., jako vedoucí zdejšího Inhalatoria. V týmu, který vede, má v hlavní sezoně až 17 lidí (vč. brigádníků) a všichni se mají co otáčet. Lázeňským hostům zde poskytují inhalace jak individuální přístrojové s minerální vodou, lékové a olejové, tak kabinové i prostorové a rovněž uhlíkové a perličkové koupele vč. přístrojové lymfatické drenáže. Navíc také suché uhlíkové koupele, které jsou zde poskytovány jako jediné v akciové společnosti, takže na ně sem docházejí podle ordinace lékaře hosté z dalších lázeňských zařízení. A ještě zdejší masérky provádějí klasické masáže. Na uhlíkové koupele do Inhalatoria docházejí 3-4x týdně děti z Dětských léčeben a dospělí v případě potřeby také z LH Palace, Morava, Jurkovičův dům, Dům Bedřicha Smetany i Jestřabí. V celoročně plně vytíženém Inhalatoriu čerpají své procedury i hosté silvestrovských pobytů a v zimní sezoně při omezení jiných provozů se zde podávají rovněž rašelinné zábaly a solfatanové koupele. Vedoucí Inhalatoria kromě toho, že podává plynné koupele i lymfatickou drenáž, musí zabezpečovat celý provoz. Tzn. rozpisy služeb, objednávky dezinfekčních, čistících prostředků, léků na inhalace, přísad do koupelí, masážních olejů apod., vedení zápisů procedur, ale i sesterskou pohotovostní službu na Lázeňské poliklinice atd. Není toho málo, ale poněvadž ji stejně jako její spolupracovnice těší práce s lidmi, zvládá ji s potřebným klidem i nadhledem.

Bydlí s rodinou, manželem Marianem (jenž pracuje ve firmě Prabosplus, a. s.), 12letou Terezou a 8letým Filipem, v rodinném domku v nedalekém Slavičíně. Volný čas tráví v rodinném kruhu, pěstí o dům a zahrádku, ráda sáhne i po knize. Všichni obdivují hory, zvláště ty slovenské. **MK**

Olga radí

S podzimem přicházejí plískanice a první podzimní nachlazení. Věřím, že po létě jste odpočatí, relaxovaní a někteří třeba i pohublí. A pokud ne? Tak můžeme redukovat v průběhu podzimu a zimy.

Nejprve si ale musíme tělo zabezpečit proti bacilům a virům.

Ani během chladnějších dní nezapomínejte na pitný režim. Mnohem více než v letním období platí, že pocit žízně není rozhodující. Organismus potřebuje zavodňovat a čistit během celého roku, nejen v teplých dnech. Nedoporučuji se, byť v dobrém úmyslu, nadměrně jíst zeleninu, ovoce a vůbec vitamíny. Jednak je v ovoci spousta kalorií a také citlivější organismus by mohl na neúměrně zvýšenou dávku vitamínu reagovat nějakou alergií. Navíc, jak je všeobecně známo, přebytek vitamínů rozpustných ve vodě odchází z těla močí. Jak tedy zabránit nachlazení? V každém případě adekvátním oblékáním, ale není zanedbatelná ani potravinová složka. Zařazujte častěji do jídelního lístku zelí, nebojte se lisovat ovocné šťávy a zředěné je pak pít, tedy pokud nejste diabetici. Tam i nadále platí, že ovocné juice zvedají glykémii. Z vlastní zkušenosti mohu doporučit pokrm, v nichž se vyskytuje česnek, který má výborné protektivní látky. Nezapomínejte dávat česnek až po skončení vaření, protože teplem česnek veškeré své ochranné schopnosti ztrácí. Vitamín C nehleďte zbytečně v citrusech a exotických plodinách. Náš středoevropský metabolismus jej nejlépe zpracuje z našich přirozených plodin, jako jsou šípky, zelí, cibule, česnek, jablka... Takže až budete dětem do školy nebo sobě do práce chystat svačinu, nezapomínejte dát mezi chleba kousek zeleniny a přiložit jablíčko. Obzvláště v chladných měsících přijde k chuti třeba valašská kyselice nebo česneková polévka. Zkuste nejen sebe, ale především děti naučit na tyto tradiční chutě, kterým se, bohužel, dnes mnoho lidí vyhýbá. Teď, na podzim, není na škodu zeleninu konzumovat v tepelně opracované podobě. Každopádně, zařazujte ovoce i zeleninu v běžném množství, tedy cca 500 g v souhrnu. Jejím nadbytkem nebudeme zdravější, maximálně něco málo přibereme ze sacharidů z ovoce. Nezapomínejte však také na procházky a sport, který pomáhá podpořit zdravý organismus v jakémkoliv roční době.

Olga ZBOŘILOVÁ, nutriční terapeutka LH Morava

LUHANKA Luhačovická cestovní a informační agentura

Nabídka polodenních zájezdů – listopad a prosinec

Valašské Meziříčí, Vsetín

středa 4. 11. a 18. 11., středa 2. 12.

Návštěva gobelínové manufaktury ve Valašském Meziříčí a zámeckého muzea ve Vsetíně s expozicí ohýbaného nábytku.. Plná cena 330 Kč, senioři 310 Kč

Vizovice

čtvrtek 5. 11., 12. 11., 19. 11. a 26. 11., čtvrtek 3. 12. a 10. 12.

Návštěva výroby Vizovického pečiva a prohlídka umělecké sklárny. V zámecké čokoládovně možnost nákupu. Exkurze v lihovaru R. Jelínka s ochutnávkou, možnost nákupu v podnikové prodejně. Plná cena 330 Kč, bez ochutnávky 310 Kč

Tupešy, Velehrad

pátek 6. 11., 20. 11. a 27. 11., pátek 4. 12. a 11. 12.

Prohlídka Muzea tupešské keramiky a majolikové dílny. Bazilika na Velehradě – poutní místo spojené s cyrilometodějskou tradicí. Posezení ve sklípku s ochutnávkou vín. Plná cena i senioři 320 Kč, bez ochutnávky 290 Kč

Kroměříž

sobota 7. 11. a 21. 11.

Návštěva města nazývaného Hanácké Atény s památkami UNESCO. Prohlídka Arcibiskupských zámeckých sklepů s výkladem a ochutnávkou, volný čas – návštěva muzea nebo posezení v kavárně. Plná cena i senioři 300 Kč, bez ochutnávky 260 Kč

Strání, Uherský Brod

středa 11. 11. a 25. 11., středa 9. 12.

Exkurze v umělecké sklárně ve Strání-Květná. Exkurze v pivovaru Janáček v Uherském Brodě s ochutnávkou. Návštěva Uherského Brodu, města J. A. Komenského. Plná cena 310 Kč, bez ochutnávky 260 Kč, senioři 280 Kč, senioři bez ochutnávky 240 Kč

Holešov, Svatý Hostýn

pátek 13. 11.

Prohlídka Šachovy synagogy s výstavou Židé a Morava. Návštěva poutního místa Sv. Hostýn s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie a lesní křížové cesty vytvořené D. Jurkovičem a J. Köllerem. Plná cena 290 Kč, senioři 270 Kč

Strážnice

NÁŠ TIP

sobota 5. 12.

Návštěva Muzea vesnice jihovýchodní Moravy s adventní a vánoční výzdobou, čerty a Mikulášem. Prohlídka Zámeckých vinných sklepů s ochutnávkou vín. Plná cena 320 Kč, bez ochutnávky 270 Kč, senioři 290 Kč, senioři bez ochutnávky 240 Kč

Rožnov pod Radhoštěm

NÁŠ TIP

sobota 12. 12. celodenní

Návštěva Valašského muzea v přírodě s vánoční lidovým jarmarkem, mistry lidového řemesla, koledníčky a čerty s cimbalovou muzikou. Exkurze ve výrobě dekorativních svíček s možností nákupu. Plná cena 310 Kč, senioři 290 Kč

Odjezd: 9.30 CA Luhanka, 9.40 další hotely

Nástupní místa: U pošty, Jestřábí, Praha, Pohoda, Ogar, Adamantino, Fontána

Informace a objednávky:

LUHANKA, nám. 28. října 441, 763 26 Luhačovice,
e-mail: luhanka@lazneluhacovice.cz, www.lazneluhacovice.cz/luhanka
tel. 577 681 103, fax 577 131 337, otevřeno denně: 9-12, 13-17 hod.

OPRAVNA ČERPADEL

generální opravy

do kotelen a vodáren
průmyslových i pro domácnosti vč. ponorných

Staré Město, Brněnská 544, tel. 572 543 087, 602 749 377

Vinárna Pod Lěštěm

otevřeno ÚTERÝ až SOBOTA od 18 hod. do 23 hod.

CIMBALOVÁ MUZIKA

každé ÚTERÝ A PÁTEK od 19:00 hod. / tel. 577 132 379

POMŮCKY: BENI, HEKA, NUR, RESI, AMAROS, YK	UKAZOVACÍ ZÁJMENO	ZKRATKA ATLET. KLUBU	PLANETA	●	UMÍSTIT	SLEPÍČÍ SLABIKA	POLSKÉ SÍDLO	OPÁLENÍ	●	DOSTÁVAT SE DOVNITŘ	JIRÁSKOVY INICIÁLY	HORNÍ ČÁST TĚLA	VZDÁLIT SE JÍZDOU	LÉČKY	SOUČÁST DEHTU
ŘECKÉ PÍSMENO				OTVOR VE ZDI SARMAT					CIZÍ MÉNA DROBNÉ DÍLKO						
ZAČÁTEK TAJENKY															
●	EGYPTSKÝ DŽBAN	POBÍDKA DRUH LÉKÁRE				PLANETKA JIŽNÍ OVOCE					ŘEKA BOLÍVIE TALISMAN				
ZÁMOŘSKÝ STÁT							HVĚZDA V ORIONU CYKLOHE- XANON					ŠACHOVÝ VELMISTR TEXTILNÍ LÁTKA			
STARÉ ZÁJMENO			RUSKÉ ŽEN. JMÉNO FOTBALISTA ITALIE					METRICKÁ STOPA SVISLÁ JESKYNĚ					TIHLE MALAJSKÁ PRAMICE		
DRUH VEBLOUDA				POLOOVICE SIARAB REPUBLIKA					VODNÍ PTÁK SEV. MUŽ. JMÉNO						
SÍDLO OREGONU					KOMERČNÍ TV SPZ HODONINA					DOMÁCÍ BŮZEK 51 (ŘÍMSKY)				TAHLE	ZNAČKA SYRSKÝCH LETADEL
KONEC TAJENKY															
FRANCOUZ- SKÝ FOTBALISTA							PLANETKA					ŘÝNSKÝ ČLUN			

Tajenka ze 6. čísla Lázeňských listů: **Jaký je člověk sám, taková je jeho řeč.** Za její správné vyluštění zasíláme hezkou knížku Ludmile Tesařové z Ostravy-**Poruby.**

Znění dnešní tajenky nám zasílejte na korespondenčním lístku (nebo vhod'te laskavě do naší redakční schránky na budově ředitelství) nejpozději do **30. listopadu 2009.** Vylosovaný výherce od nás dostane knižní odměnu a všechny správné odpovědi postoupí do závěrečného slosování na konci roku 2009. Šťastnému výherci poskytnou Lázně Luhačovice, a. s., týdenní pobyt pro 2 osoby zdarma. Příští číslo vyjde **10. prosince 2009.**